

Donderdag 21 Januari 1915.

Dezer dagen heeft Mgr. Mercier, aartsbisschop van Mechelen een herderlijken omzendbrief laten drukken. Deze moest in al de kerken van het land op een bepaalden zondag van de kansel afgelezen worden. Dit is slechts het geval kunnen zijn voor een drie- of viertal plaatsen.

Onmiddellijk legde de duitsche overheid beslag er op. Toen bestond er plan om het stuk als vlugschrift in de dorpen en steden uit te deelen.

Verbod daartoe kwam. De dagbladen meldden zelfs, dat de aartsbisschop was aangehouden. Dat was niet waar. Welke opschudding zou het inhechtenis nemen van den belgischen primaat in heel de catholieke wereld hebben gemaakt! De censuur zag er dan ook van af en beperkte de straf door den uitgever verantwoordelijk te stellen voor 't gerecht.

Heden kreeg ik het verboden stuk te lezen. Het is merkwaardig, ofschoon vermoeiend lang als alle godsdienstige omzendbrieven zijn. Toch kunt ge het niet uit de hand leggen; daarin staat melding van al de door 't leger gepleegde euvelheden, de verwoestingen, het overtreden der conventies van den Haag en van Geneve, het brandstichten, het dooden van geestelijken, met opgave van eigen namen en plaatsen waar ieder feit gebeurde. Het is een moedige aanklacht tegen het barbaarsch miskennen van menschenrecht. Het is een heldendaad dat te durven in deze beroerde periode, waar de wedervergelding zoo streng wordt toegepast.

Ge krijgt een koude huivering bij 't lezen dezer beschuldigingen, zoo stout aangevoerd van priestersmartelaarschap en zijt er niet verre van af te denken, dat de aartsbisschop zelf liever de kroon der martelaren zou veroverd hebben uit liefde tot zijn vaderland dan de kwijtschelding, om door het zelfverloochenend voorbeeld meer klank en gewicht aan zijn pleitrede tegen 't onrecht bij te zetten.

In de dagbladen werd — naar men beweert op bevel der overheden — gemeld, dat tusschen hen en den primaat een vriendelijk verdrag was gesloten, waarbij hij gewillig afzag van 't verspreiden van 't mandement, omdat het dingen inhield, kwetsend voor Duitschland.

Virginie LOVELING (« *In oorlogsnood* »)